

Aklından Düşünceler Geçen Çocuk • Christine Nöstlinger

Türkçesi: Necdet Neydim • Çocuk Kitaplar • Roman • 88 sayfa • Önerilen sınıflar: 3, 4
BİREY ve TOPLUM • İLETİŞİM • OKUMA KÜLTÜRÜ • HAK ve ÖZGÜRLÜKLER • ZAMAN ve MEKÂN •
KİŞİSEL GELİŞİM • DUYGULAR
çocukluk • aile • yalan • arkadaşlık • futbol • hayal-gerçek • düşünce özgürlüğü • cinsiyet ayrımcılığı •
meslek seçimi

Dünya çocuk edebiyatının çok ödüllü yazar **Christine Nöstlinger**, okurlarını hem gülümsetiyor, hem düşündürüyor. Bir çocuğun aklından geçenleri, kurduğu hayalleri, onu biçimleyen düşünceleri mizah dolu bir dille anlatan yazar, yetişkinlerin söyledikleriyle yaptıkları arasındaki çelişkileri, çocuğun gözünden, ince bir mizahla yansıtıyor. Çocukluktaki gözlem gücünü ve içtenliği ustalıkla işlerken, nesilleri bir araya getiriyor. Toplumsal roller ve cinsiyet konusuna da eleştirel bir gözle yaklaşan roman, düşünce ve ifade özgürlüğünün çocuklukta başlayan bir hak olduğuna işaret ediyor.

Rosalinde'nin yaşamı ona sürekli karışanlarla dolu: Annesi, babası, büyükannesi, büyükbabası, arkadaşı Fredi... Onu eleştirip öğütler veriyorlar. Oysa, Rosalinde'nin kafasının içindekileri, düşünce ve hayallerini kimsenin okumasına olanak yok! Ve Rosalinde mutlaka kaleci olmak istiyor Fredi'ye inat!..

TARTIŞMA KONULARI...

1. Rosalinde'nin ailesi kimlerden oluşuyor? Nasıl kişiler; ne tür ilgi alanları var?
2. Büyükannenin, herkesin kaybolduğunu düşündüğü üt düğmesini saklaması nasıl bir davranış? Sizce büyükanne bu oyunu neden oynuyor?
3. Rosalinde'nin adının anlamı ne? Rosalinde, adının anlamını düşünerek neler hayal ediyor? Babası ve annesi bu hayallere ne diyor?
4. Rosalinde matematik dersinden kaçarak nereye gitmenin hayalini kuruyor? Neden eve ya da parka gitmeyi düşünmüyor? Hayalden gerçeklere nasıl dönüyor?
5. Rosalinde neleri unutuyor? Bu unutma huyu için büyükbabası onu nasıl teselli ediyor? Rosalinde, büyükannesinin gazetesini unutmamak için nasıl bir çare buluyor; bu yöntem işe yarıyor mu?
6. Rosalinde büyüyünce ne olmak istiyor? Arkadaşları bu isteğine nasıl yorum yapıyorlar? Fredi bu konuda ne düşünüyor?
7. Rosalinde, amcasının, "En çok kimi seviyorsun?" sorusuna nasıl cevap veriyor? Yetişkinlerin çocuklara sıklıkla sordukları bu tür sorular için siz ne düşünüyorsunuz?
8. Rosalinde neden öldüğünü hayal ediyor; böyle bir hayale ne gerek var? Okula gittiğinde, odasındayken çok kızdığı Fredi için neden "ölme hayali"nden vaz geçiyor?
9. Kitabı okumayan bir arkadaşınıza Rosalinde'yi nasıl anlatırsınız?

YARATICI ETKİNLİKLER...

- **Oyun:** Gönüllü öğrencilerin yardımıyla deneysel bir oyun oynayın. Gülümseyen bir öğrenci, "Çok kirli bir çevrede yaşıyoruz. Zorbalık ve saygısızlık her yerde. Hiç mutlu değilim. Beni nasıl bir hayat bekliyor diye çok kaygılanıyorum. Gelecekte korkuyorum," benzeri olumsuz düşünceler dillendirsin. Yüzü asık, kaşları çatık bir diğeri ise, "Harika bir ailem, çok sevdiğim arkadaşlarım var. Her gün yeni bilgiler öğreniyorum. Okulumu ve mahallemi seviyorum. Hayatı seviyorum, gelecekte çok umutluyum," benzeri güzel düşünceler dile getirsin. Bakalım, aktardıkları bu duygu durumlarına rağmen yüz ifadelerini koruyabilecekler mi? Bu örneği farklı öğrencilerle sürdürün.

- **Araştırma:** Yalan nedir? İnsanlar neden yalan söyler? Yetişkinler, söyledikleri bazı yalanlara “beyaz yalan” derler; bu ne anlama gelir? Masum ya da beyaz yalan hangisidir? Yalan söylediğinde insanın yüzü kızarır mı? Neler yalandır, neler değildir; örnekler vererek tartışın.
- **Tartışma:** Günümüzde “kızların yapacakları” ve “erkeklerin yapacakları” diye bir ayrım kaldı mı? Kimler, neden hâlâ kız-erkek işi/mesleği gibi ayrımcılık yapıyor? Bu ayrımı yapanlar kimlere, hangi işleri yakıştırıyor? Örnekler üstünden tartışın. Örneğin; kadınlar kaleci, metrobüs şoförü, erkekler ev temizlikçisi, bebek hemşiresi olamaz mı?
- **Pantomim:** Herkes büyüdüğünü ve bir meslek sahibi olduğunu hayal etsin. Ancak herkes seçtiği mesleği gizli tutsun, kimseye söylemesin. Her öğrenci sırayla hiç konuşmadan ve ses çıkarmadan, yalnızca hareket ve mimik kullanarak hayali mesleklerini arkadaşlarına anlatsın. Bakalım kimler bu hareketlere bakarak mesleklerin ne olduğu anlayacak?
- **Resimleme:** Öğrenciler, istedikleri malzemeleri kullanarak “arkadaşlık” temasını işleyen bir resim yapsınlar. Resimler sınıfta oluşturulacak “Arkadaşlığa Övgü” köşesinde sergilensin.